

Emner til paneldebat

Vær opmærksom på at holde en intro- og afslutningskommentar

1. Skal Danmark tage imod flere flygtninge?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Spontant asyl vs. kvoteflygtninge
- Flygtninges betydning for samfundet
- Vestlige flygtninge vs. ikke-vestlige flygtninge

Kvoteflygtninge: Flygtninge som opholder sig i f.eks. flygtningelejre, men hverken kan blive boende eller vende hjem. I 2024 besluttede Udlændinge- og Integrationsministeren at Danmark skulle tage imod 200 flygtninge fra henholdsvis Rwanda, Eritrea og Afghanistan.

2. Skal det være dyrere at udlede CO2?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Skal det gælde virksomheder (f.eks. højere CO2-afgift)
- Skal det gælde private forbrugere (højere afgift på kød, mejeri, biler og flyrejser)
- Én af delene eller ingen af delene?

3. Skal der indføres hårdere straffe for personfarlig kriminalitet?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Om der skal indføres minimumsstraffe
- Resocialisering/versus straf
- Skal der være reel livstidsstraf?

Strafferammen for simpel vold er op til 3 år, grov vold er op til 6 år og særlig grov vold op til 10 år.

4. Skal skatten på arbejde sænkes?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Skal det gælde folk i alle indkomslag? (Topskat, millionærskat, skatten i bunden)
- Skat på indkomst vs. Investeringer
 - Arbejdsmarkedsbidrag 8%
 - A-skat 38%

5. Skal offentlig transport være gratis?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Skal det være for alle, eller kun for unge og folk med lave indkomster?

DTU anslår i 2020 at det i de fire største byer vil koste ca. 4,5 mia. om året. Her er der dog ikke trukket besparelser på kontrollører og billetautomater fra. Men ligeledes ikke lagt anlægsomkostninger af flere ruter til.

DTU forventer, at kun omkring 3–4 % af biltrafikken i storbyerne vil forsvinde ved en omlægning til gratis kollektiv transport.

6. Skal Danmark legalisere cannabis?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Bander og organiseret kriminalitet
- Den sociale slagside
- Er der forskel på hash og hårdere stoffer, og bør alle euforiserende stoffer legaliseres?

7. Skal det være gratis at gå til psykolog og/eller tandlæge?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- **Psykolog:** Skal man først opsøge hjælp, når man har fået det skidt, eller bør psykologhjælp også bruges forbyggende?
 - Skal det være gratis for unge, eller skal det være gratis for alle?
- **Tandlæge:** Skal der være forskel på, om man har en høj eller lav indkomst?
 - Er det et statsligt eller personligt ansvar?

8. Skal pensionsalderen sænkes/stabiliseres?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Skal det være for alle, eller kun for folk med fysisk hårdt arbejde?
- Skal tidligere pension gives på individuelle vurderinger, eller skal det være lige for alle?

Folkepensionsalderen stiger gradvist med den forventede levealder. I 2024 kan man gå på pension som 67-årig. Fremskrivninger viser, at hvis du er født efter 1996, kan du først gå på pension som 74-årig.

Arne-pensionen giver mulighed for at gå op til 3 år tidligere på pension, afhængig af, hvor mange år man har været på arbejdsmarkedet. Dvs. at hvis udviklingen fortsætter som nu, så kan man med fysisk hårde jobs gå på pension når man er ca. 71 år.

9. Skal store virksomheder presses hårdere til at tage flere elever/lærlinge?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Pisk eller gulerod
- Ansvar hos store vs. små virksomheder
- Skal der være læreplads-garanti?

I 2023 viser undersøgelser, at virksomheder med 50 ansatte tager dobbelt så mange lærlinge pr. medarbejder, som virksomheder med over 250 ansatte.

Man skal i dag have ca. 1 elev pr. 38 medarbejdere (forskelligt afhængigt af branche)

Opfylder man ikke sin kvote, skal man betale op til 27.000 pr. manglende elev.

Tager man flere elever end behovet, får man en bonus på op til 25.000 pr. elev.

SÆRLIGT RELEVANT FOR LANDBRUGS/SOSU/FGU-SKOLER**10. Skal arveafgiften fjernes?**

(Særligt relevant for elever på landbrugsskoler, hvor generationsskifte kan være økonomisk udfordrende)

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Hvem skal arveafgiften gælde?
 - Er det retfærdigt at beskatte dødsfald?
 - Er det retfærdigt at beskatte noget arv, som allerede er blevet beskattet én gang?

Man betaler 0% i afgift som partner/ægtefælle til afdøde

Man betaler 15% som barn af afdøde

Man betaler 36,25% som søskende m.v. til afdøde

11. Skal der indføres CO2-afgift på landbruget?

(Særligt relevant på landbrugsskoler)

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Hvad betyder det for dansk landbrug?
- Hvad betyder det for forbrugerne?
- Hensyn til klima/miljø vs. landbrug?

Fra 2030 vil der ifølge forslaget komme en afgift på 120 kr. pr. ton CO₂. Dette hæves til 300 kr. i 2035.

Uden bundfradrag er det hhv. 300 kr. og 750 kr.

Modellen anslår en reduktion på 3,2 mio. ton CO₂. Der er dog risiko for, at mellem 20-44% af den reducerede CO₂ i Danmark flytter til andre lande.

12. Skal flere pleje- og omsorgsydelser udbydes til det private?

(Særligt relevant på omsorgsuddannelser)

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- *Skal det private kunne tjene penge på pleje- og omsorgsydelser*
- *Serviceniveau ift. offentlig drift vs. frie konkurrencevilkår*

Man har som borger frit valg til at vælge mellem private og offentlige plejeboliger i sin kommune.

I 2024 findes der 40.825 offentlige plejeboliger, og 3855 private plejeboliger.

I 50 af 98 kommuner udbydes ingen private plejeboliger.

13. Skal der investeres i mere teknologi i pleje/omsorgssektoren - og hvad hvis det er på bekostning af den menneskelige kontakt?

(Særligt relevant på omsorgsuddannelser)

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- *Mere effektivitet vs. menneskelig kontakt*
- *Skal kommunen betale for teknologi eller skal borgeren/pårørende betale?*
- *Skal man kunne frasige brugen af teknologi som borger?*

Velfærdsteknologi kan bl.a. indebære:

- *Robotstøvsugere til ældre*
- *GPS til ældre med demens*
- *Online møder med kommunen*
- *Teknologi til genoptræning*
- *Teknologi til medicinhåndtering*

Tal fra VIVE viser, at der kan være fordele i at investere i mere velfærdsteknologi, da man forventer at det skaber økonomiske besparelser og øget effektivitet.

88% af de adspurgte mener, at hvis teknologi frigiver tid i ældreplejen, skal tiden primært gå til aktiviteter for den ældre.

87% af de adspurgte er bekymrede for at velfærdsteknologi i ældreplejen kan føre til øget ensomhed blandt ældre.

81% af de adspurgte i undersøgelsen mener, at det er kommunens ansvar at betale for velfærdsteknologi. 9% mener pårørende skal betale.

14. Skal skoleydelsen fjernes og erstattes med SU?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Månedlig vs. ugentlig udbetaling
- Forudbetalt vs. bagudbetalt
- Beløbene

Skoleydelse: Elever i FGU får udbetalt skoleydelse af skolen. Beløbet afhænger af, om eleven er over eller under 18 år, og hvis eleven er over 18 år, afhænger det også af, om eleven er udeboende eller hjemmeboende. Skoleydelsen betales af staten, men bliver administreret af FGU-institutionen. Skoleydelsen er modsat SU'en ugentlig og bagudbetalt kontra månedlig og forudbetalt.

Satser:

- 388 kr. om ugen, hvis du er under 18 år
- 672 kr. om ugen, hvis du er over 18 år og hjemmeboende

1557 kr. om ugen, hvis du er over 18 år og udeboende

15. Skal alle kunne gå på FGU i stedet for, at det er kommunen der vurderer, hvorvidt man skal starte på FGU?

Det vi kommer ind på, kan bl.a. være:

- Det frie valg?

FGU er som udgangspunkt for unge under 25, der er erklæret ikke-uddannelsesparate, og dermed ikke er i gang med en ungdomsuddannelse eller under beskæftigelse. Det er som udgangspunkt en vejleder i kommunen, der vurderer, hvorvidt man skal starte på FGU.